

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ DARBO INSPEKCIJA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

**2021 m. potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros reikalavimų
įgyvendinimo kontrolės rezultatų ataskaita**

2022 m. kovo 18 d.

Turinys

I. BENDROJI DALIS	3
II. DUOMENYS APIE POTENCIALIAI PAVOJINGUS ĮRENGINIUS	4
2.1. Potencialiai pavojingų įrenginių skaičius	4
2.2. Potencialiai pavojingų įrenginių savininkai.....	5
2.3. Procentinis PPĮ paskirstymas pagal kategorijas ir jų parametrus bei valstybės institucijas, atsakingas už atskirų PPĮ kategorijų ar tų įrenginių kategorijų parametrų PPĮ priežiūros administracinį reglamentavimą	6
2.4. PPĮ naudojimo duomenys	7
III. POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMAS	12
IV. NUOLATINĖ POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA	18
V. VDI VYKDOMOS PPĮ NUOLATINĖS PRIEŽIŪROS KONTROLĖS REZULTATAI	19
VI. ELEKTRONINIO INSPEKTAVIMO DĖL PPĮ NUOLATINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMŲ VYKDYMO IR TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMŲ SAVALAIKIO ATLIKIMO PRIEŽIŪROS REZULTATAI	20
VII. NELAIMINGI ATSITIKIMAI DARBE, ĮVYKĘ DIRBANT SU PPĮ, IR PPĮ AVARIJOS	21

I. BENDROJI DALIS

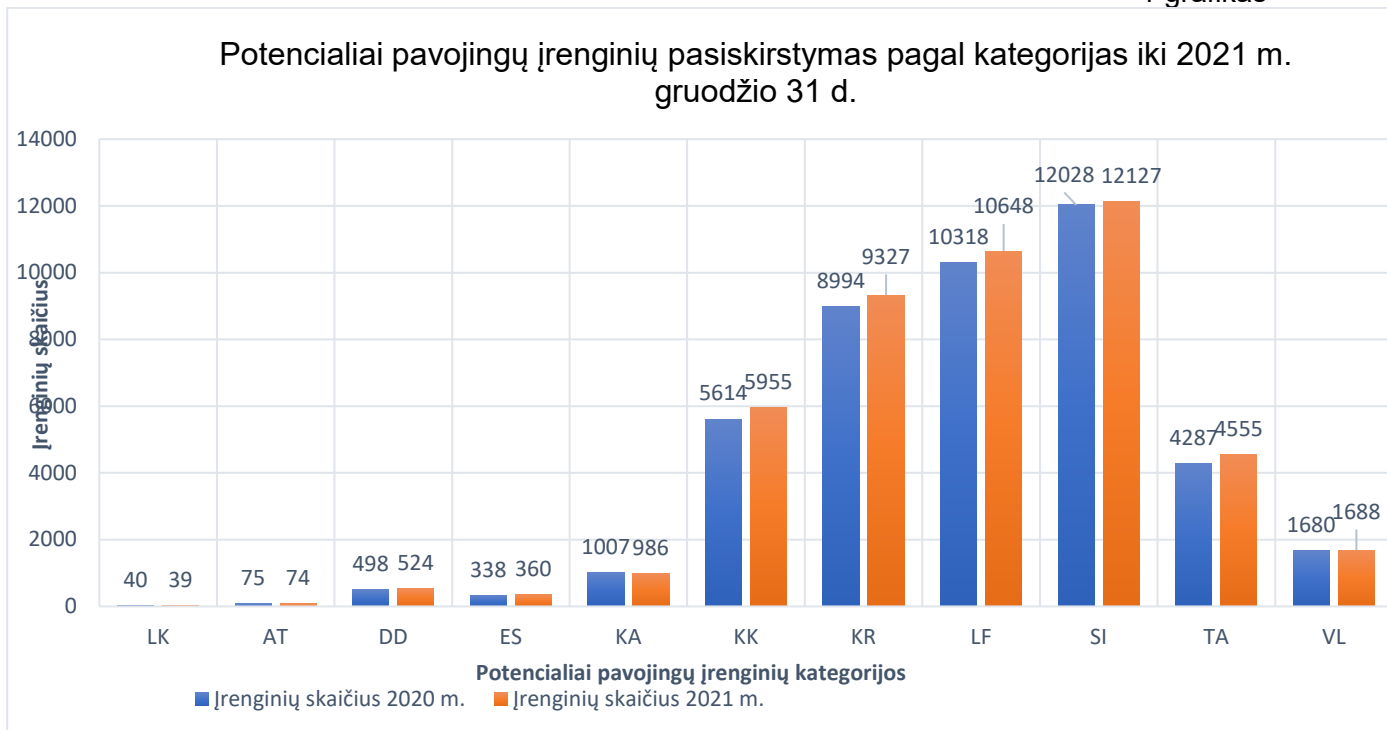
Metinė potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – PPĮ) priežiūros reikalavimų įgyvendinimo kontrolės rezultatų ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta įgyvendinant Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 4 punkto nuostatas.

Ataskaitoje pateikta informacija apie Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre (toliau – Registras) registruotus PPĮ ir jų priežiūrą, apimančią nuolatinę PPĮ priežiūrą ir PPĮ techninės būklės tikrinimą, PPĮ priežiūros reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei poveikio priemonių subjektams, neįgyvendinantiems teisės aktuose jiems įtvirtintų pareigų PPĮ priežiūros srityje, taikymą. Teikiami duomenys yra gauti iš Registro ir Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) Darbuotojų saugos ir sveikatos informacinės sistemos.

II. DUOMENYS APIE POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIUS

2.1. Potencialiai pavojingų įrenginių skaičius

1 grafikas

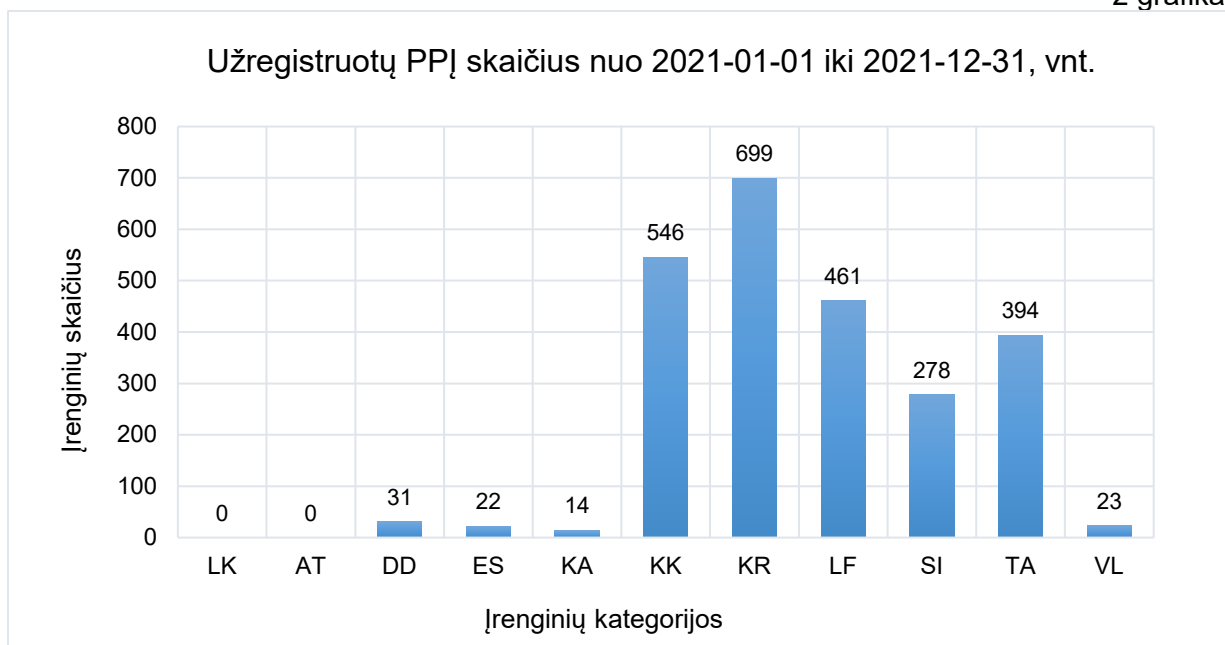

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų žymėjimas: LK – lynų keliai; AT – variklinės pavaros pramoginiai įrenginiai; DD – degiasias dujas naudojantys pramoniniai įrenginiai; ES – eskalatoriai ir judamieji takai; KA – garo ir vandens šildymo katilai; KK – variklinės pavaros keltuvai žmonėms ir kroviniams kelti; KR – kėlimo įrenginiai; LF – liftai; SI – slėginiai indai; TA – beslėgės pavojingų medžiagų talpyklos; VL – pavojingų medžiagų slėginiai vamzdynai, slėginiai garotiekiai ir karšto vandens vamzdynai. Iš viso: 46 283 įrenginiai.

2021 m. Registre buvo užregistruoti 2468 PPĮ, iš kurių 2455 PPĮ yra naudojami toliau (2022 m.), o 13 įrenginių, jų savininkų prašymais tais pačiais 2021 m. buvo suteiktas „laikino nenaudojimo“ statusas.

2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis iš viso Registre buvo įregistruoti 46 283 PPĮ, kurių pasiskirstymas pagal kategorijas yra pateiktas 1 grafike. Lyginant su 2020 m. pabaigoje Registre registruotais 43 815 įrenginiais, PPĮ skaičius Registre padidėjo 5,6 proc.

Didžiausią naujai užregistruotų įrenginių dalį sudaro kėlimo kranai (28,3 proc.) ir variklinės pavaros keltuvai (22,1 proc.). Liftai tarp naujai užregistruotų įrenginių sudarė 18,7 proc. 2021 m. užregistruotų PPĮ pasiskirstymas pagal kategorijas pateiktas 2 grafike.

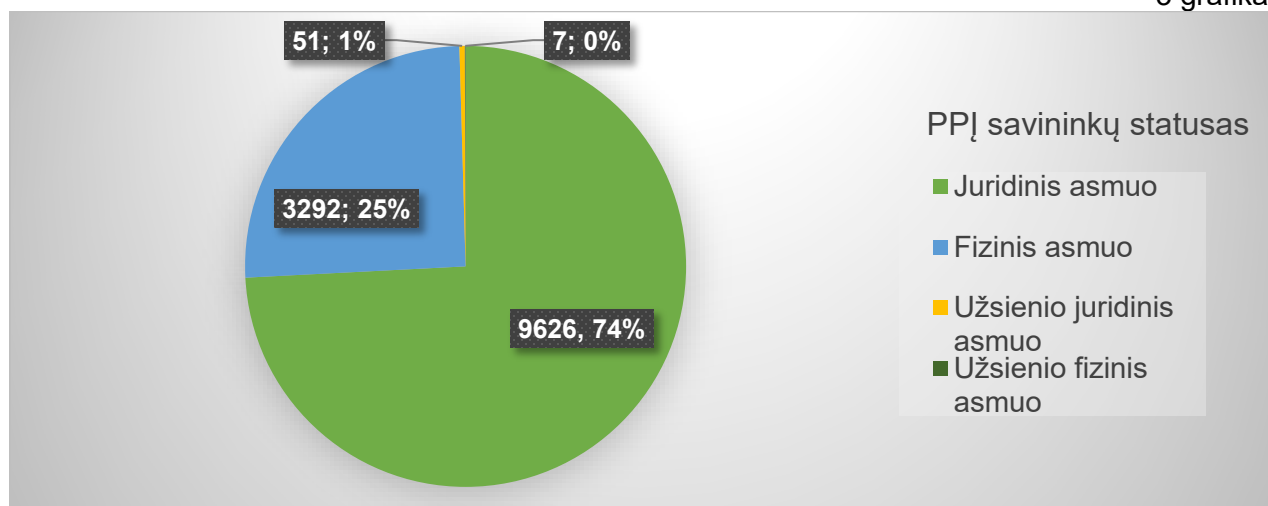

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Iš viso: 2468. PPĮ kategorijų žymėjimas atitinka jų žymėjimą, pateiktą 1 grafike.

2.2. Potencialiai pavojingų įrenginių savininkai

Visi registre įregistruoti PPĮ priklauso 12 976 savininkams, jų pasiskirstymas pagal statusą (juridinis ar fizinis asmuo) pateiktas 3 grafike.

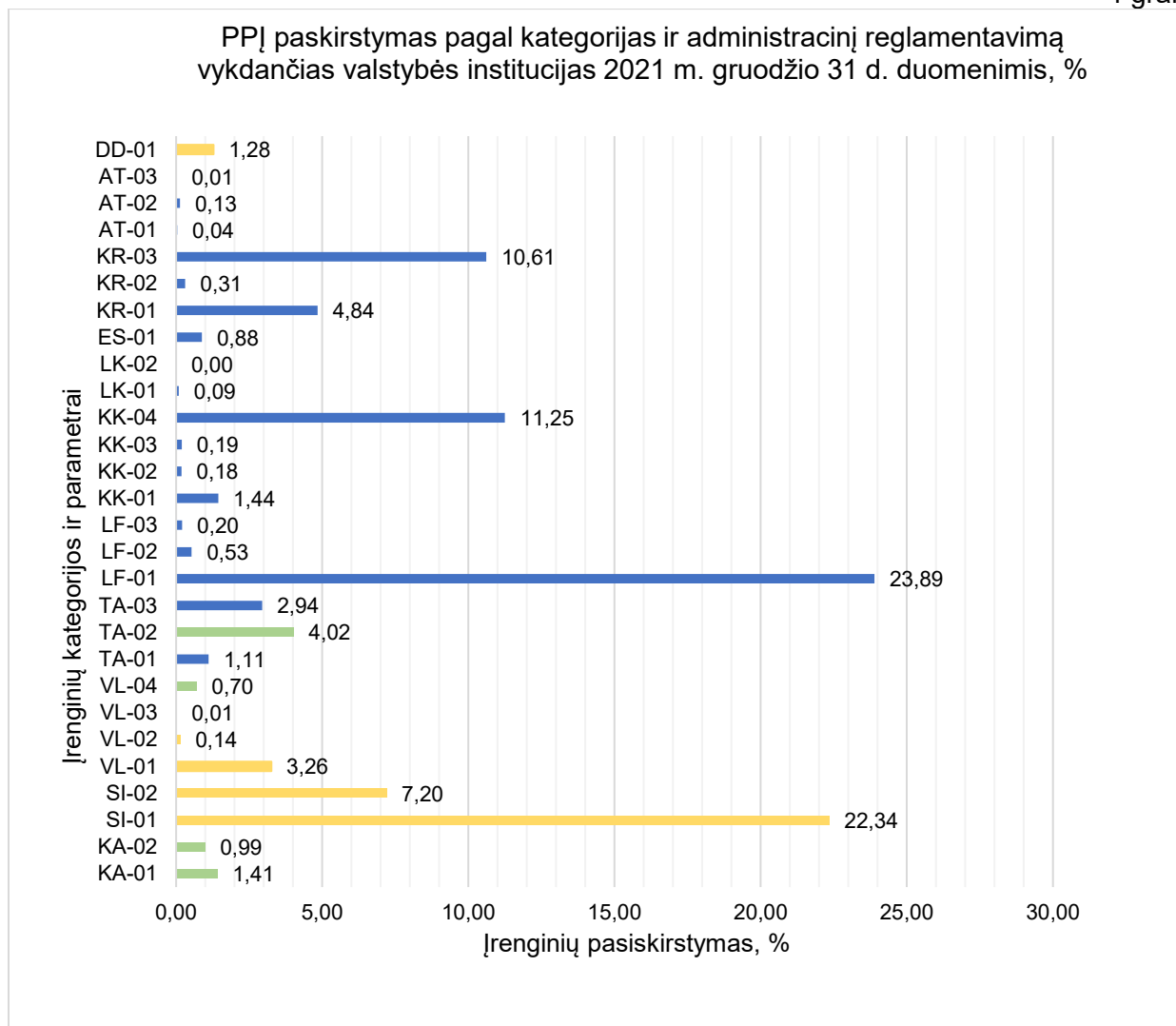
PPĮ savininkų pasiskirstymas pagal statusą

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys.

2.3. Procentinis PPĮ paskirstymas pagal kategorijas ir jų parametrus bei valstybės institucijas, atsakingas už atskirų PPĮ kategorijų ar tų įrenginių kategorijų parametrų PPĮ priežiūros administracinį reglamentavimą

4 grafikas

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. PPĮ kategorijų žymėjimas atitinka jų žymėjimą, pateiktą 1 grafike.

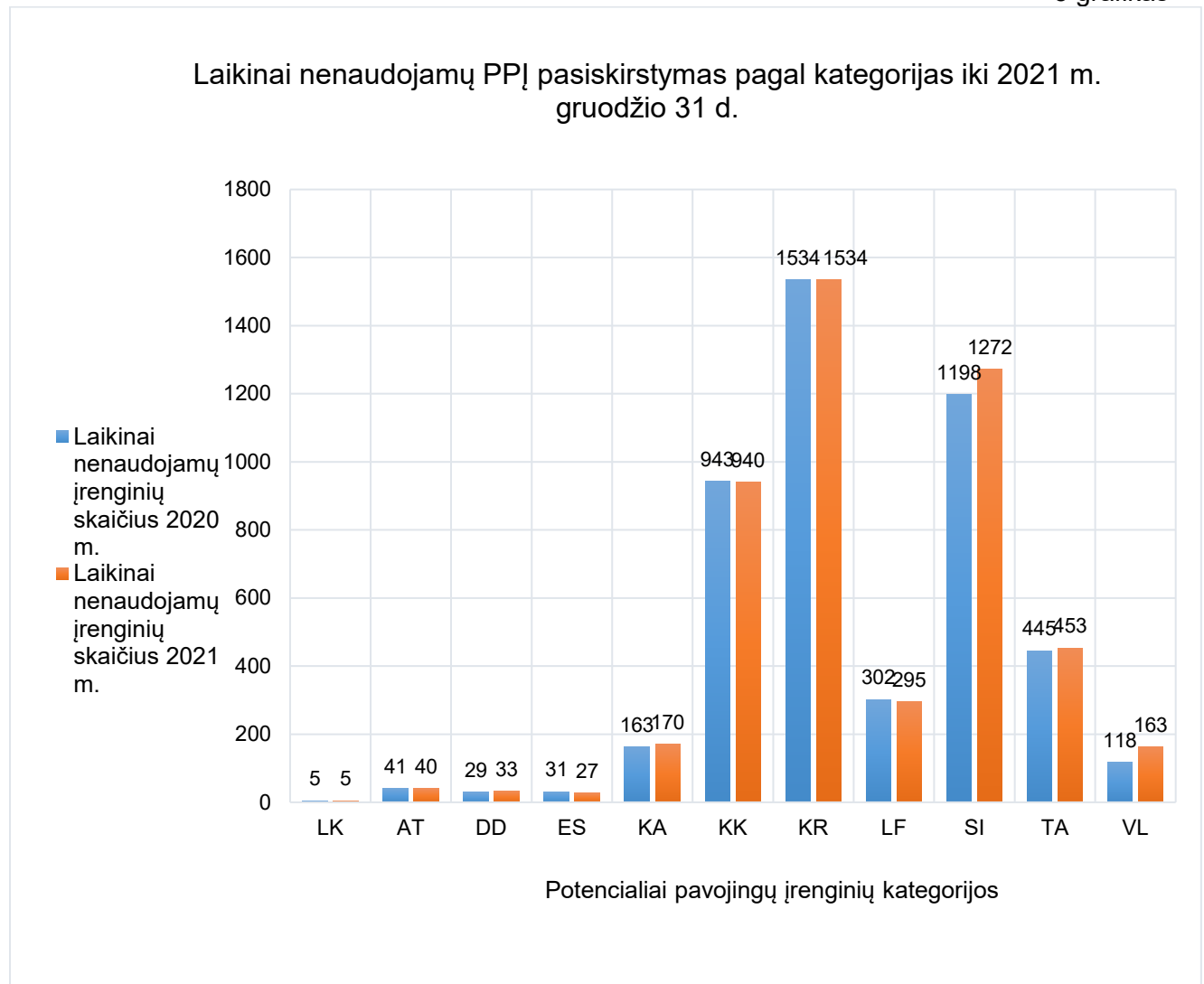
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Nutarimas) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM) paskirta atsakinga už slėginių indų, pavojingų medžiagų slėginių vamzdynų, slėginių garotiekių ir karšto vandens vamzdynų pagal Nutarimu patvirtinto Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų parametrų sąrašo (toliau – Sąrašas) 2.3.1–2.3.3 papunkčiuose nustatytus parametrus, degiąsias dujas naudojančių pramoninių įrenginių priežiūros administracinį reglamentavimą (4 grafike procentinis paskirstymas iliustruojamas žalia spalva (7.12 proc.) (2020 m. pabaigoje - 6,81 proc.); Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – EM) – už garo ir vandens šildymo katilų, pavojingų medžiagų slėginių vamzdynų, slėginių garotiekių ir karšto vandens vamzdynų pagal Sąrašo 2.3.4 papunktyje nustatytus parametrus, beslėgių pavojingų medžiagų talpyklų pagal Sąrašo 2.4.1.2 papunktyje nustatytus parametrus priežiūros administracinį reglamentavimą (4 grafike procentinis pasiskirstymas iliustruojamas

geltona spalva (34,23 proc.) (2020 m. pabaigoje - 36,4 proc.); Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM) – už beslėgių pavojingų medžiagų talpyklų pagal Sąrašo 2.4.1.1 ir 2.4.2 papunkčiuose nustatytus parametrus, liftų, variklinės pavaros keltuvų žmonėms ir kroviniams kelti, lynų kelių, eskalatorių ir judamųjų takų, kėlimo įrenginių, variklinės pavaros pramoginių įrenginių priežiūros administracinį reglamentavimą (4 grafike procentinis pasiskirstymas iliustruojamas mėlyna spalva (58,64 proc.) (2020 m. pabaigoje – 56,78 proc.). SADM, kaip ir praėjusiais metais tenka didžiausios PPĮ dalies (virš 58 proc.) priežiūros administracinis reglamentavimas.

2.4. PPĮ naudojimo duomenys

Registro nuostatai PPĮ savininkams įtvirtina galimybę kreiptis į Registro tvarkytoją ir nurodyti numatomą nepertraukiamą laikotarpį, per kurį įrenginys nebus naudojamas, nurodant laikotarpio pradžios ir pabaigos datą (metus, mėnesį, dieną) dėl įrenginių, kuriais laikinai dėl įvairių priežasčių nebus naudojamasi. Laikiniai nenaudojamų PPĮ pasiskirstymas pagal kategorijas pateiktas 5 grafike.

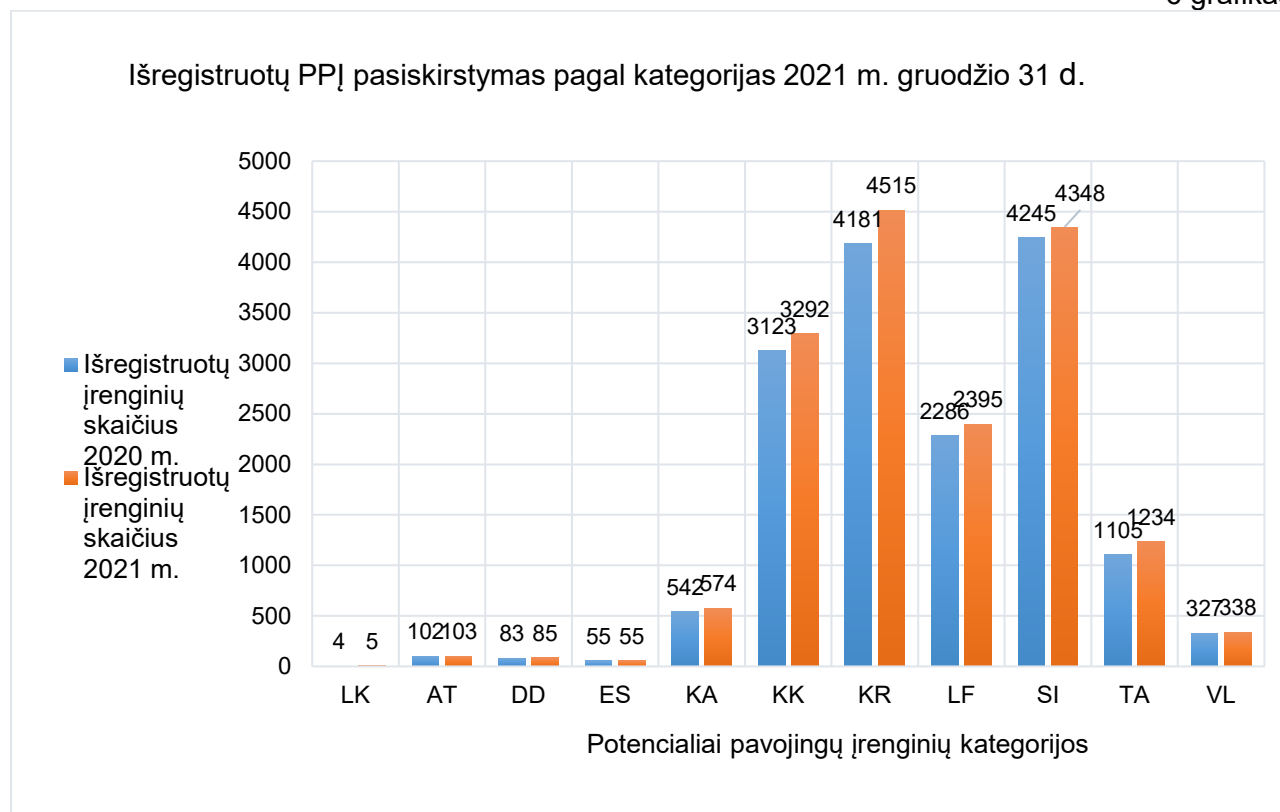
5 grafikas

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. PPĮ kategorijų žymėjimas atitinka jų žymėjimą, pateiktą 1 grafike.. Iš viso: 4932 laikiniai nenaudojami įrenginiai (2021-12-31).

Registro duomenys rodo, kad PPĮ savininkai naudojami galimybe pakeisti įrenginio statusą į „laikiniai nenaudojamas“. 2021 m. gruodžio 31 d. laikiniai nenaudojamų PPĮ buvo 10,66 proc., praėjusiais metais šis rodiklis buvo panašus – 10,98 proc.

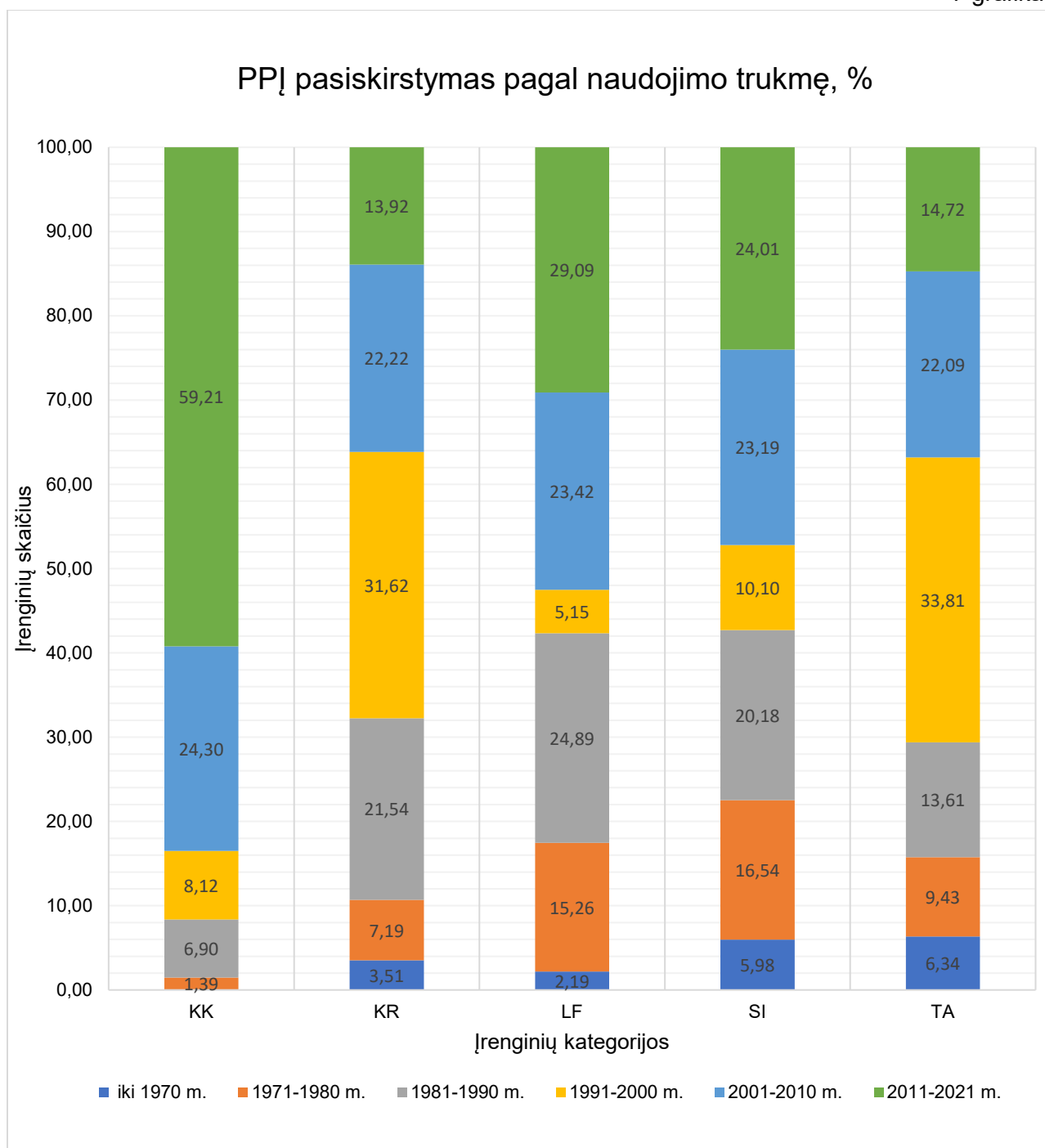
6 grafikas

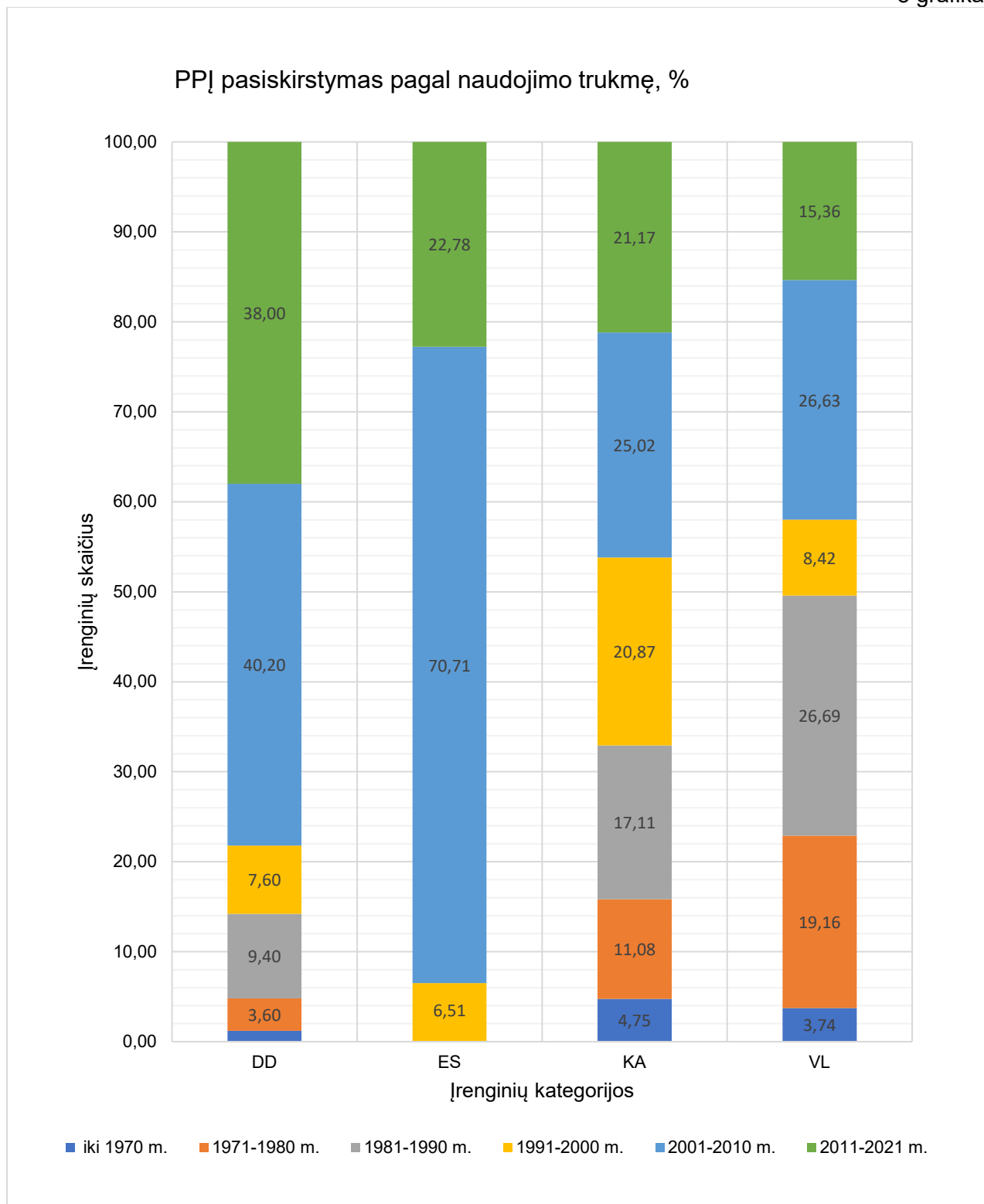
Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų žymėjimas atitinka jų žymėjimą, pateiktą 1 grafike. Iš viso: 16 944 išregistruoti įrenginiai.

36,61 proc. PPĮ, skaičiuojant nuo visų Registre registruotų PPĮ, yra išregistruoti iš Registro, t. y. jų duomenys perkelti į Registro archyvą. PPĮ išregistruojami iš Registro vadovaujantis Registro nuostatų 21.4, 23, 25 ir 26 punktuose nurodytomis priežastimis. Lyginant su 2020 m. duomenimis, išregistruotų PPĮ procentinė išraiška nepasikeitė.

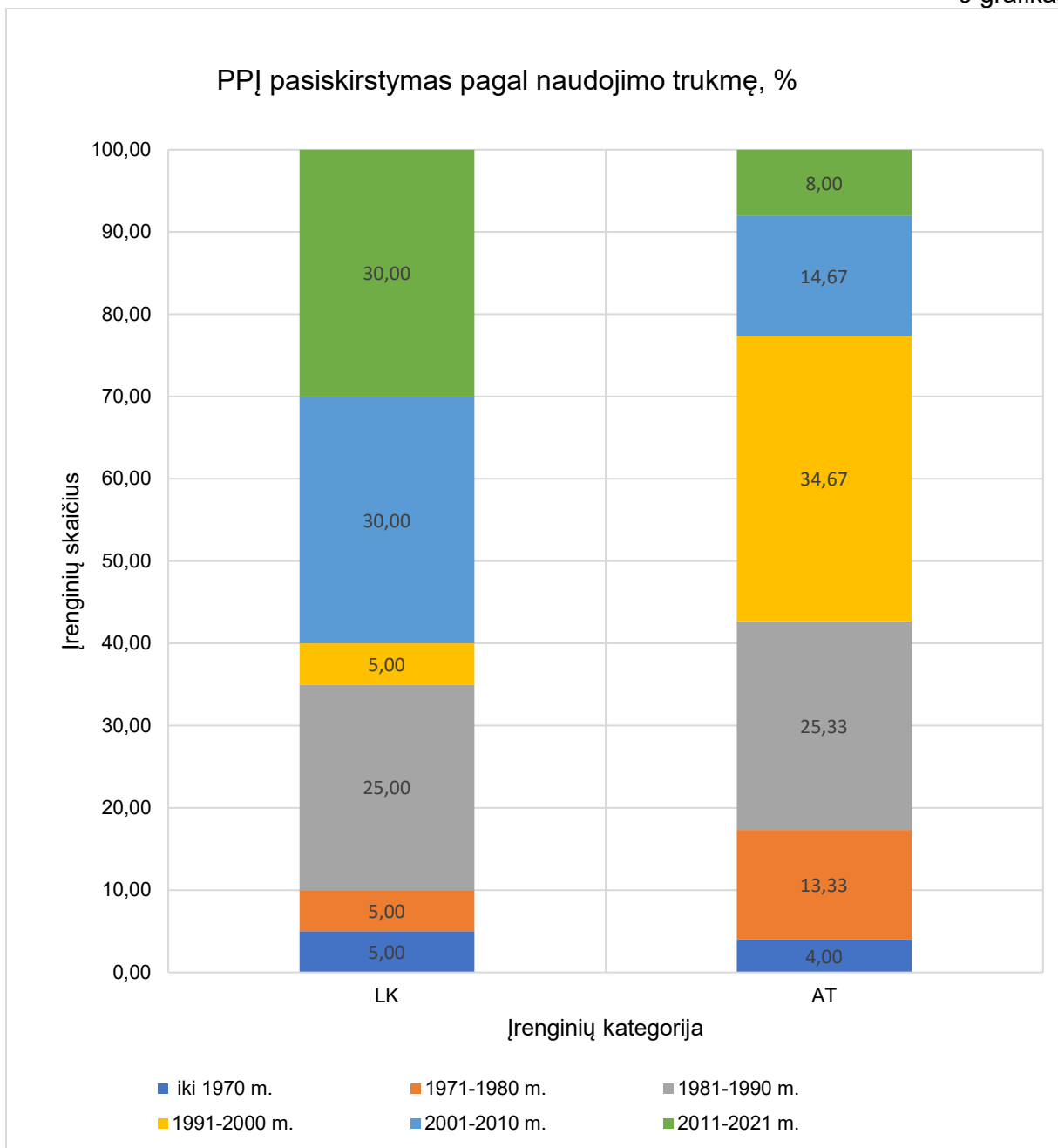
Analizuojant naudojamų PPĮ amžių, kuris yra svarbus faktorius saugiam PPĮ naudojimui, pastebima, kad Lietuvoje įsigyjama vis daugiau naujų įrenginių: daugiau nei ketvirtadalis visų PPĮ (26,51 proc.) amžius yra mažesnis nei 10 metų. Taip pat, pažymėtina, kad daugiau negu pusė (51,24 proc.) naudojamų PPĮ įrenginių yra naudojami daugiau nei 20 m. Tarp senų įrenginių, kurių amžius viršija 30 metų, daugiausiai yra liftų, slėginių indų ir vamzdynų. 30,96 proc. naudojamų kėlimo kranų yra pagaminti prieš 30 metų ir dar anksčiau. Įvairių kategorijų PPĮ pasiskirstymas pagal įrenginio amžių yra pateikiamas 7–9 grafikuose.

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų žymėjimas: KK - variklinės pavaros keltuvai žmonėms ir kroviniams kelti; KR - kėlimo rėginiai; LF - lifantai; SI - slėginiai indai; TA – beslėgės pavojingų medžiagų talpyklos.

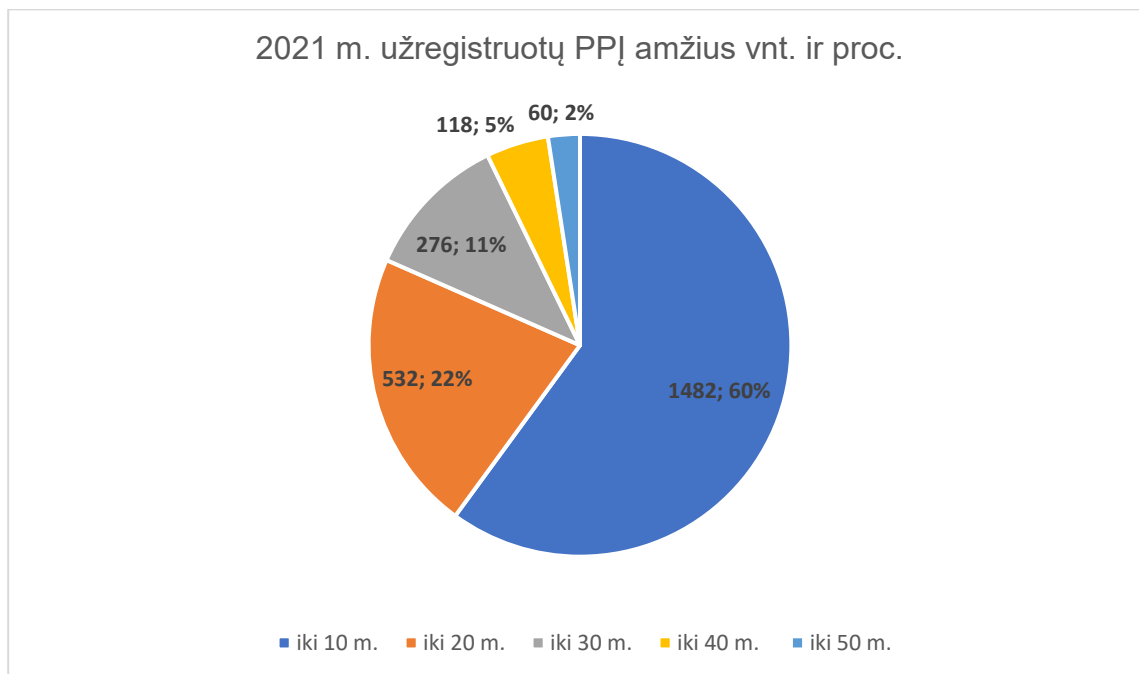

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų žymėjimas: DD - degiųjų dujų įrenginiai; ES - eskalatoriai ir judamieji takai; KA - garo ir vandens šildymo katilai ; VL - pavojingų medžiagų slėginiai vamzdiniai, slėginiai garotiekiai ir karšto vandens vamzdiniai.

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų žymėjimas: LK - lynų keliai ; AT – variklinės pavaros pramoginiai įrenginiai. TA – beslėgės pavojingų medžiagų talpyklos.

Išanalizavus įsigyjamų ir naudojamų PPĮ pasiskirstymą pagal jų naudojimo trukmę nuo pagaminimo, pažymėtina, kad daugiausiai įrenginių, kurių amžius yra mažesnis nei 10 metų, yra užregistruota variklinės pavaros keltuvų žmonėms ir kroviniams kelti kategorijoje – virš 62 proc. . Daugiausiai įrenginių, kurie buvo pagaminti daugiau kaip prieš 30 metų, yra vamzdinių ir garotiekių kategorijoje (apie 50 proc.), virš 41 proc. „senų“ liftų ir slėginių indų bei 35 proc. variklinės pavaros pramoginių įrenginių (atrakcionų) vis dar naudojami.

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys.

Išanalizavus ataskaitiniais metais užregistruotų PPĮ amžių, nustatyta, kad 60 proc. iš jų yra pagaminti 10 metų bėgyje, 22 proc. įrenginių – pagaminti prieš 10–19 m., 11 proc. prieš 20–30 m. Pažymėtina, kad buvo užregistruoti ir PPĮ, pagaminti prieš 40–50 m. (2 proc.).

III. POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMAS

Potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimas – PPĮ priežiūros norminiuose teisės aktuose ir gamintojo pateiktuose šių įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais akredituotosios įstaigos atliekama privaloma PPĮ apžiūra, privalomas šių įrenginių atitikties saugos reikalavimams tikrinimas, bandymai ir kiti jų saugos įvertinimo veiksmai. Šiuos tikrinimus atliekančios akredituotosios įstaigos yra tarptautinio standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ reikalavimus atitinkančios A tipo kontrolės įstaigos, kurių pasirengimą įvertina Nacionalinis akreditacijos biuras ir išduoda akreditavimo pažymėjimus. Teisę atlikti PPĮ techninės būklės tikrinimus yra įgijusios 4 akredituotosios įstaigos, kurių duomenys yra pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė

Lietuvoje veikiančių akredituotųjų įstaigų rodikliai

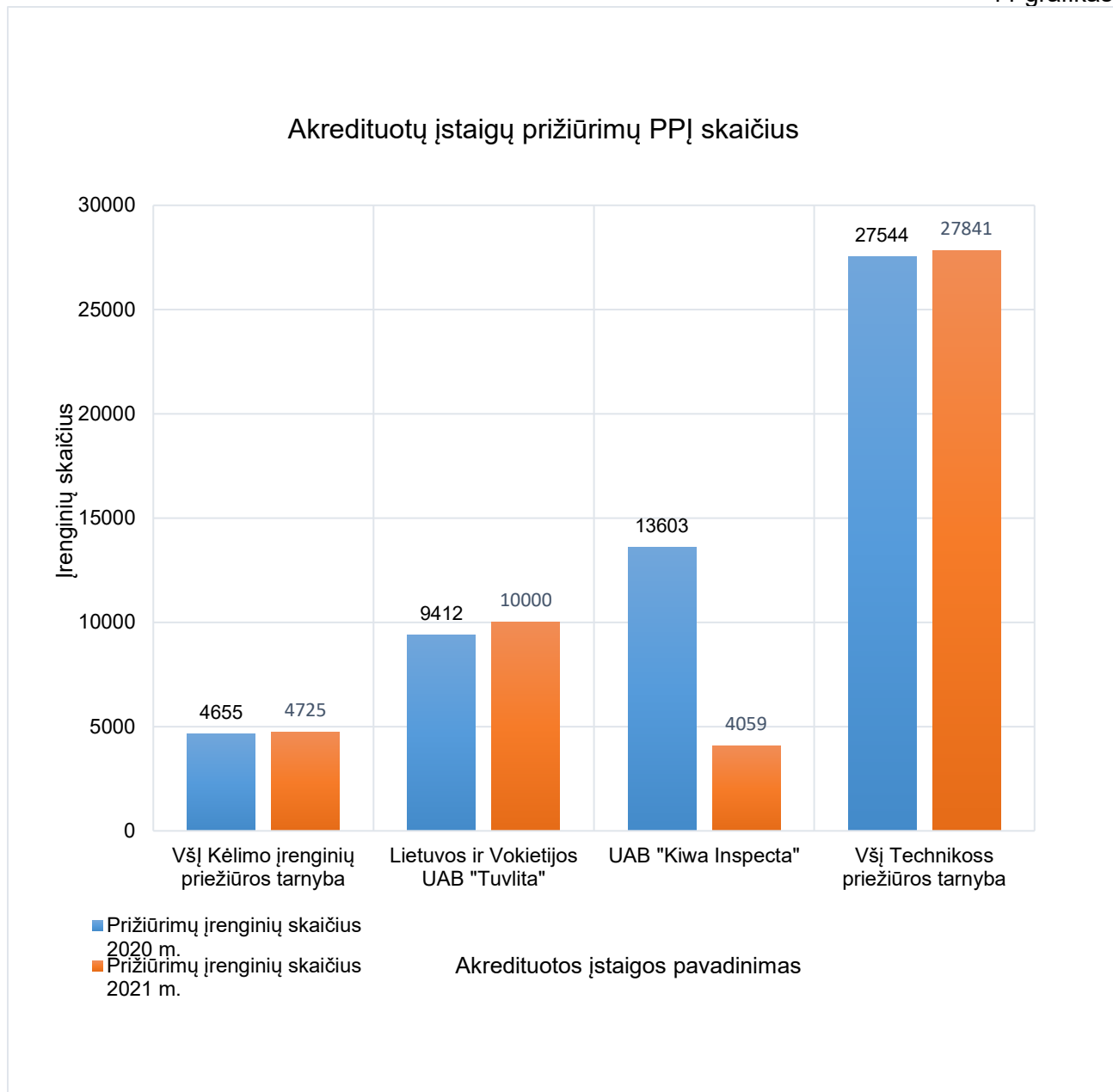
Eil. Nr.	Pavadinimas	Prižiūrimų PPĮ įrenginių kategorijos	PPĮ kategorijų skaičius	Įstaigoje dirbančių ekspertų skaičius	2021 m. atliktų tikrinimų skaičius

1.	VšĮ Technikos priežiūros tarnyba	1) garo ir vandens šildymo katilai 2) slėginiai indai 3) pavojingų medžiagų slėginiai vamzdynai, slėginiai garotiekiai ir karšto vandens vamzdynai 4) beslėgės pavojingų medžiagų talpyklos 5) liftai 6) variklinės pavaros keltuvai žmonėms ir kroviniams kelti 7) lynų keliai 8) eskalatoriai ir judamieji takai 9) kėlimo įrenginiai 10) variklinės pavaros pramoginiai įrenginiai 11) degiąsias dujas naudojantys pramoniniai įrenginiai	11	27	16693
2.	VšĮ Kėlimo įrenginių priežiūros tarnyba	5) liftai 6) variklinės pavaros keltuvai žmonėms ir kroviniams kelti 7) lynų keliai 8) eskalatoriai ir judamieji takai 9) kėlimo įrenginiai	5	5	3849
3.	Lietuvos ir Vokietijos UAB „Tuvlita“	1) garo ir vandens šildymo katilai 2) slėginiai indai 3) pavojingų medžiagų slėginiai vamzdynai, slėginiai garotiekiai ir karšto vandens vamzdynai 4) beslėgės pavojingų medžiagų talpyklos 5) liftai 6) variklinės pavaros keltuvai žmonėms ir kroviniams kelti 8) eskalatoriai ir judamieji takai 9) kėlimo įrenginiai 11) degiąsias dujas naudojantys pramoniniai įrenginiai	9	8	4550
4.	UAB „Kiwa Inspecta“	1) garo ir vandens šildymo katilai 2) slėginiai indai 3) pavojingų medžiagų slėginiai vamzdynai, slėginiai garotiekiai ir karšto vandens vamzdynai 4) beslėgės pavojingų medžiagų talpyklos 5) liftai 6) variklinės pavaros keltuvai žmonėms ir kroviniams kelti 7) lynų keliai 8) eskalatoriai ir judamieji takai 9) kėlimo įrenginiai 10) variklinės pavaros pramoginiai įrenginiai 11) degiąsias dujas naudojantys pramoniniai įrenginiai	11	15	9670

Šaltinis – Nacionalinio akreditacijos biuro ir Registro duomenys.

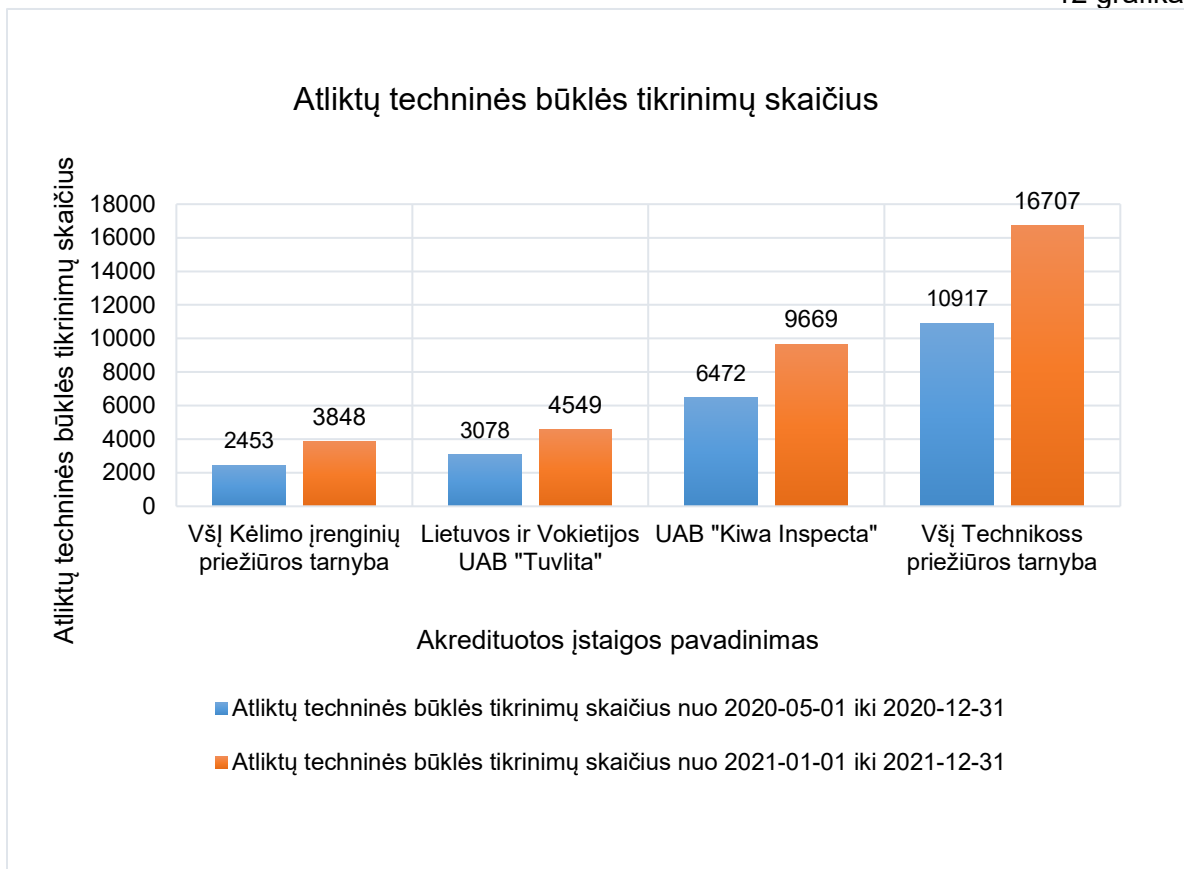
Didžiąją dalį (48,02 proc.) PPĮ techninės būklės tikrinimų pagal sutartis su jų savininkais atliko viešosios įstaigos Technikos priežiūros tarnyba (toliau – TPT) ekspertai. Ši įstaiga yra akredituota atlikti visų kategorijų ir parametrų PPĮ tikrinimus. 27,82 proc. PPĮ tikrinimų atliko UAB „Kiwa Inspecta“ ekspertai. Prižiūrimumų PPĮ pasiskirstymas tarp akredituotųjų įstaigų pateiktas 11 grafike.

11 grafikas

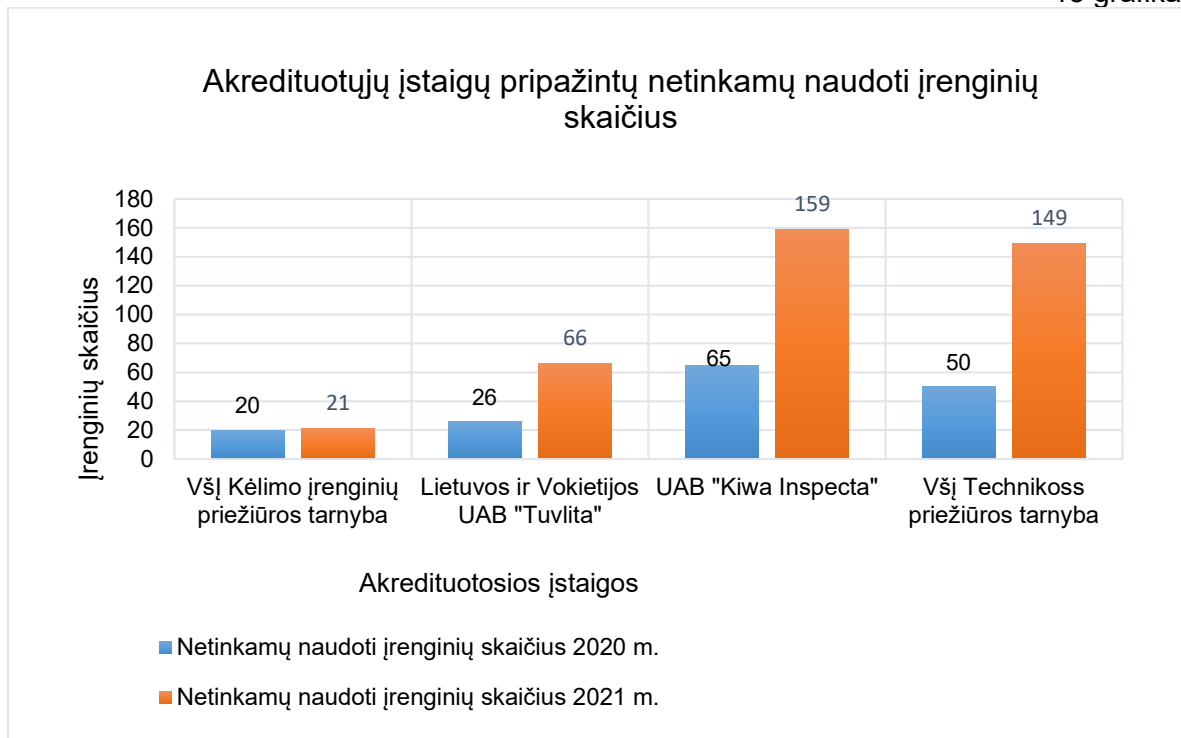
Šaltinis - 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys.

PPĮ techninės būklės tikrinimai gali būti: daliniai, pilnutiniai, vidaus ir išorės apžiūra (taikoma katilams, slėginiams indams, talpykloms ir vamzdynams), hidraulinis bandymas (taikoma katilams, slėginiams indams, talpykloms ir vamzdynams). Privalomų PPĮ tikrinimų tipai ir jų atlikimo periodiškumas yra nustatytas kiekvienos kategorijos PPĮ priežiūros taisyklėse. 2020 m. ir 2021 m. akredituotųjų įstaigų atliktų PPĮ techninės būklės tikrinimų skaičius nurodytas 12 grafike.

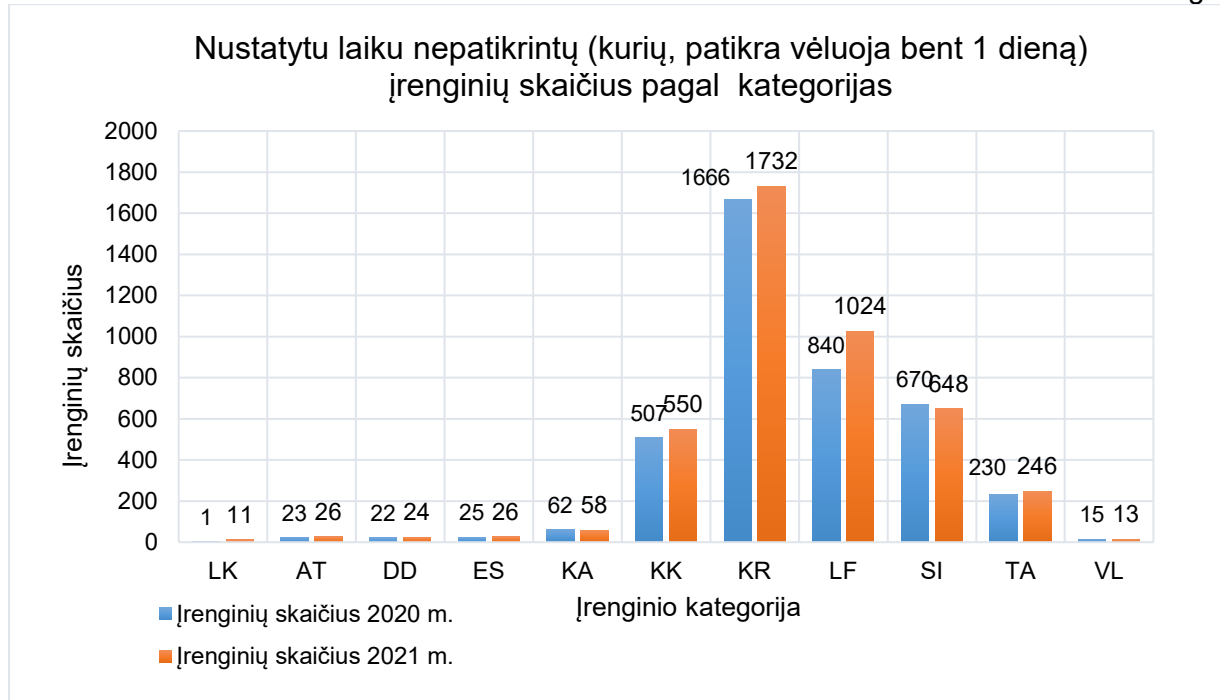
Šaltinis - 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys.

Akredituotųjų įstaigų ekspertai pagal nustatytas procedūras ir PPĮ priežiūros taisyklių nuostatas patikrinę PPĮ techninę būklę privalo pateikti išvadą apie įrenginio tinkamumą naudoti bei atlikti atitinkamą įrašą Registre. Registro duomenimis 395 PPĮ techninė būklė buvo nustatyta kaip netinkama, t. y. buvo uždrausta jais naudotis. 13 grafike pavaizduota kiek netinkamų naudoti PPĮ nustatė kiekviena akredituotoji įstaiga atskirai. Šio grafiko duomenys rodo, kad akredituotosios įstaigos UAB „Kiwa Inspecta“ ekspertai tiek 2020 m., tiek 2021 m. nustatė daugiausiai netinkamų naudoti PPĮ. Palyginus 2020 m. ir 2021 metų duomenis, pripažintų netinkamais naudoti PPĮ skaičius padidėjo beveik 2,5 karto.

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Iš viso 395 įrenginiai.

Registre vedama apskaita PPĮ, kurių techninės būklės tikrinimas neatliekamas nustatytu laiku. Artėjant numatytam būsimo tikrinimo laikui, kurį įrašo pirminį įrenginio tikrinimą atlikęs ekspertas, Registro programa automatiškai elektroniniu paštu prieš 30 dienų išsiunčia priminimą PPĮ savininkui apie įrenginio parengimą patikrinimui ir kreipimąsi į akredituotąją įstaigą dėl ateinančios patikros. Pažymėtina, kad ne visi PPĮ savininkai dėl įvairių priežasčių reikiamu laiku kreipiasi dėl privalomų periodinių įrenginio techninės būklės tikrinimų. PPĮ, kurių privaloma patikra nebuvo atlikta nustatytu laiku, pasiskirstymas pagal kategorijas pateiktas 13 grafike. Grafiko duomenys rodo, kad kėlimo kranų patikros dažniausiai vėlavo ir 2021 m.: savalaikiai nebuvo nepatikrinta 18,5 proc. kranų (2020 m. – 17,87 proc.), 8,1 proc. liftų (2020 m. – 7,89 proc.) ir 5,6 slėginių indų (2020 m. – 5,52 proc.). PPĮ, kurių tikrinimas vėlavo bent 1 dieną, skaičius 2021 m. gruodžio 31 d. lyginant su 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, procentine išraiška padidėjo neženkiai – apie 7 proc. PPĮ savininkams, kurie nevykdo savo pareigos laiku pateikti įrenginius patikrinimui, VDI siunčia el. laiškus - priminimus.

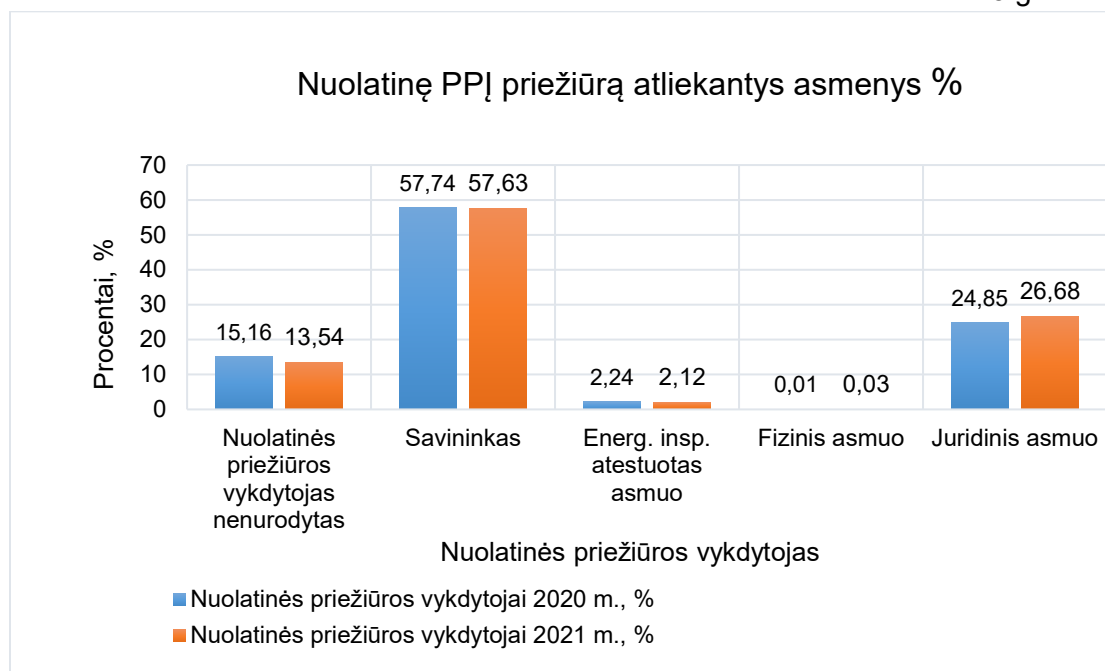

Šaltinis - 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys. Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų žymėjimas atitinka jų žymėjimą, pateiktą 1 grafike. Iš viso: 4358 laiku nepatikrinti (kurių tikrinimas vėluoja bent 1 dieną) įrenginiai.

IV. NUOLATINĖ POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA

Įstatymas nustato galimybę nuolatinę PPĮ priežiūrą atlikti pačiam savininkui arba pagal sutartį pavesti ją atlikti nustatytus reikalavimus atitinkančiam fiziniam arba juridiniam asmeniui. Įsigaliojus Įstatymo pakeitimams dėl nuolatinės priežiūros atlikimo būdo pasirinkimo ir atitinkamai modifikavus Registrą, nuo 2020 m. gegužės 1 d. atsirado galimybė rinkti duomenis apie PPĮ nuolatinės priežiūros atlikimą. 15 grafike atvaizduotas nuolatinę PPĮ priežiūrą atliekančių asmenų pasiskirstymas.

15 grafikas

Šaltinis – 2021 m. gruodžio 31 d. Registro duomenys.

Pastebimi nežymūs pokyčiai PPĮ nuolatinės priežiūros srityje: 2021 m. 1,6 proc. daugiau įrenginių, lyginant su 2020 m., buvo nurodyti jų nuolatinės priežiūros vykdytojai.

V. VDI vykdomos PPĮ nuolatinės priežiūros kontrolės rezultatai

Ataskaitiniu laikotarpiu VDI darbo inspektoriai tikrino kaip atliekama PPĮ priežiūra. Tikrinimų tikslas buvo išsiaiškinti ar tinkamai vykdoma nuolatinė PPĮ priežiūra. Techninės būklės tikrinimo terminų kontrolė sudarė nežymią dalį šių tikrinimų, nes laikoma, kad PPĮ techninės būklės periodinių tikrinimų kontrolė yra vykdoma Registro duomenų pagalba bei akredituotųjų įstaigų suinteresuotumu laiku atlikti privalomuosius tikrinimus. Inspektavimo rezultatų suvestinė pateikta 2 lentelėje.

2 lentelė

Eil. Nr.	Inspekcinio veiksmo pavadinimas	2020 m.	2021 m.
1.	Atlikti patikrinimai: „PPĮ nuolatinės priežiūros reikalavimų laikymosi planinė kontrolė“	20	121
2.	Surašyta reikalavimų R1 pašalinti pažeidimus	36	57
3.	Nustatyta pažeidimų dėl PPĮ priežiūros	132	151
4.	Surašyta reikalavimų R2 uždrausti naudoti darbo priemonės, tarp jų PPĮ	2	2
5.	Ištirta skundų ir pranešimų dėl viešo intereso susijusių su PPĮ priežiūra	5	6
6.	Įforminta ANK protokolų pagal 47(1) str. 3 dalį (PPĮ registre neužregistruotų PPĮ naudojimas)	1	2
7.	Įforminta ANK protokolų pagal 47(1) str. 4 dalį (PPĮ naudojimas neatlikus techninės būklės tikrinimo nustatyta tvarka ir terminais)	0	1
8.	Išsiųsta pranešimų prašant atlikti elektroninį inspektavimą dėl PPĮ nuolatinės priežiūros reikalavimų vykdymo ir techninės būklės tikrinimų savalaikio atlikimo priežiūros		2141
9.	Gautų užpildytų elektroninio inspektavimo anketų		891
10.	Informaciniai laiškai, išsiųsti juridiniams ir fiziniams asmenims, atsakingiems už PPĮ techninės būklės tikrinimų organizavimą		3286
11.	Informaciniai laiškai, išsiųsti asmenims, atsakingiems už PPĮ nuolatinę priežiūrą, dėl PPĮ nuolatinės priežiūros reikalavimų laikymosi		4156

Šaltinis – VDI duomenys.

Atliekant patikrinimus „PPĮ nuolatinės priežiūros reikalavimų laikymosi planinė kontrolė“ buvo pildomos teminės ataskaitos „Potencialiai pavojingų įrenginių nuolatinės priežiūros vykdymo teminė anketa“ ir „Liftų nuolatinės priežiūros reikalavimų įgyvendinimo kontrolė“.

VDI darbo inspektoriai, atlikdami bendruosius ūkio subjektų darbuotojų saugos ir sveikatos būklės tikrinimus nustatė ir surašė 2 Reikalavimus R2 stabdyti darbus ar uždrausti naudoti darbo priemones (toliau – Reikalavimas R2) ir 57 Reikalavimus R1 pašalinti nustatytus pažeidimus (toliau – Reikalavimas R1), susijusius su PPĮ priežiūra. Reikalavimuose R1 buvo užfiksuoti 131 pažeidimas, tarp kurių dažniausiai pasitaikė šie: PPĮ nustatyta tvarka neužregistruoti Registre, neatliekami jų techninės būklės tikrinimai, nevykdoma PPĮ nuolatinė priežiūra, neparengta planinių PPĮ apžiūrų ir remonto tvarka bei PPĮ priežiūros žurnalo pildymo tvarka, nepildomi jų priežiūros žurnalai. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimo kodekso 47¹ straipsniui, reglamentuojančiam baudas dėl PPĮ priežiūros pažeidimų, buvo įforminti 2 ANK protokolai pagal šio straipsnio 3 dalį ir 1 – pagal 4 dalį.

VI. ELEKTRONINIO INSPEKTAVIMO DĖL PPĮ NUOLATINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMŲ VYKDYMO IR TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMŲ SAVALAIKIO ATLIKIMO PRIEŽIŪROS REZULTATAI

Vykdamas Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2021 metų veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. A1-389 „Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje veikiančių įstaigų 2021 metų veiklos planų patvirtinimo“, 3.6 punkte numatytą užduotį: „Organizuoti ir vykdyti potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – PPĮ) nuolatinės priežiūros reikalavimų vykdymo ir techninės būklės tikrinimų savalaikio atlikimo priežiūrą“ bei siekiant mažinti ūkio subjektų priežiūros intensyvumą PPĮ savininkams buvo pasiūlyta deklaruoti jų turimų PPĮ nuolatinės priežiūros atitiktį nustatytiems reikalavimams atsakant į teminės ataskaitos klausimus. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2021 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. EV-59 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių nuolatinės priežiūros vykdymo atitikties nustatytiems reikalavimams deklaravimo ir teminės ataskaitos pateikimo Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos“ ir 2021 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. EV-242 „Dėl potencialiai pavojingų įrenginių nuolatinės priežiūros vykdymo atitikties nustatytiems reikalavimams deklaravimo ir teminės ataskaitos pateikimo Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos“ buvo patvirtintos teminės ataskaitos ir PPĮ savininkų, kurie buvo kviečiami atsakyti į jas, sąrašai. Abiejų atliktų elektroninių patikrinimų metu Potencialiai pavojingų įrenginių nuolatinės priežiūros vykdymo teminės ataskaitos (toliau – teminė ataskaita), buvo išsiųstos 2141 PPĮ savininkui jų elektroninio pašto adresais. Atsakymus į 9 teminės ataskaitos klausimus pateikė 891 (42,62%) PPĮ savininkas. Pateikti atsakymai rodo, kad iš informaciją pateikusiųjų, 203 (22,78%) PPĮ savininkų patys, t. y. savo jėgomis atlieka PPĮ nuolatinę priežiūrą, kita dalis savininkų (688 arba 77,22%) yra sudarę sutartis dėl PPĮ nuolatinės priežiūros su fiziniu ar juridiniu asmeniu. Visi 203 PPĮ savininkai nurodė, kad savo PPĮ nuolatinę priežiūrą atlieka tinkamai, t. y. jų darbuotojai arba jie patys turi nustatytą kvalifikaciją arba specialiujų žinių ir įgūdžių bei naudoja reikiamą įrangą, prietaisus ir kitas darbu reikalingas priemones. 602 PPĮ savininkai (87,5%), kurių įrenginiai yra prižiūrimi pagal sutartis, įsitikino, kad samdomi nuolatinę priežiūrą atliekantys darbuotojai turi nustatytą kvalifikaciją arba specialiujų žinių ir įgūdžių, o jų naudojama įranga, prietaisai ir kitos darbu reikalingos priemonės atitinka nustatytus reikalavimus. 182 (89,65 %) PPĮ savininkai, savarankiškai atliekantys PPĮ nuolatinę priežiūrą, yra apdraudę šią veiklą civilinės

atsakomybės draudimu, kurio metinė draudimo suma yra ne mažesnė kaip 100 tūkst. Eurų. Daugiau nei pusė apklaustų PPĮ savininkų (875 arba 67,7%), kurių įrenginiai yra prižiūrimi pagal sutartis, nurodė, kad yra įsitikinę, kad nuolatinėi priežiūrai samdomas fizinis asmuo ar juridinis asmuo yra apdraudęs savo veiklą analogišku civilinės atsakomybės draudimu. Didžioji dalis (t. y. 89% arba 794) duomenis pateikusių PPĮ savininkų nurodė, kad yra sudarę sutartis su akredituotąja įstaiga dėl PPĮ techninės būklės tikrinimo. Taip pat 94,4% arba 841 PPĮ savininkas pateikė duomenis, kad PPĮ techninės būklės tikrinimai yra atliekami savalaikiai, kaip nustatyta atitinkamuose PPĮ priežiūros norminiuose teisės aktuose bei prie jų PPĮ yra pritvirtinta identifikacinė lentelė, kurioje nurodytas PPĮ tipas (markė), registracijos PPĮ valstybės registre numeris, atlikto ir kito techninės būklės tikrinimo datos (metai, mėnuo, diena), keliamoji galia ir/ar vardinė apkrova (jei reikalinga). Tačiau 49 PPĮ savininkai (5,5%) nurodė, kad nėra sudarę sutarčių su akredituotąja įstaiga dėl PPĮ techninės būklės tikrinimo. Apibendrinus gautų atsakymų į teminės elektroninio inspektavimo anketos klausimus rezultatus, pažymėtina, kad PPĮ savininkai, pateikę anketas, jų priežiūros vykdymo reikalavimams skiria pakankamai dėmesio. Nuolatinės priežiūros reikalavimų vykdymas, susijęs su reikiamos kvalifikacijos personalu ir įrankiais bei civilinės atsakomybės draudimu, yra neženkliai mažesnis negu PPĮ techninės būklės tikrinimo reikalavimų užtikrinimas. Tačiau santykinai žemas (tik apie 43%) deklaravusių duomenis PPĮ savininkų procentas, neleidžia vertinti gautų rezultatų vienareikšmiškai pozityviai ir signalizuoja apie tam tikrą atsakingų subjektų indiferentiškumą Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įsakymais nustatomų pareigų atžvilgiu. Manytina, kad ateityje būtų tikslinga Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus ūkio subjektams priminti apie taikomą administracinę atsakomybę už duomenų nepateikimą.

VII. NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE, ĮVYKĘ DIRBANT SU PPĮ, IR PPĮ AVARIJOS

Ataskaitiniu laikotarpiu dirbant su PPĮ įvyko 1 PPĮ avarija, kurios metu sunkius pakenkimus sveikatai patyrė 2 darbuotojai. 2020 metais įvyko 1 mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe susijęs su PPĮ avarija, o 2021 m. naudojant ar prižiūrint PPĮ mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe neįvyko.

Dirbant su automobiline kėlimo platforma T185 ANTON RUTHMANN GmbH&Co, PPĮ registro identifikavimo numeris KR-02-08058, pagaminta 1986 m., įvyko PPĮ avarija (toliau – avarija): pakeltos kėlimo platformos lopšyje būnant 2 darbuotojams, lopšio pakabos ašis prarado standumą ir nusvyro žemyn, ko pasėkoje iškritę darbuotojai sunkiai susižalojo. Avarija buvo ištirta vadovaujantis Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-232/4-306 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. birželio 2 d. įsakymo Nr. A1-487/4-399 redakcija) nustatyta tvarka. Avarijos tyrimo komisija, remdamasi Lietuvos teismo ekspertizės centro specialistų išvadomis, nustatė, kad avarija įvyko dėl hidraulinio stūmoklio ausies tvirtinimo varžtų trūkio, įvykusio dėl ilgalaikių eksploatacinių-ciklinių jėgų poveikio.